

NY OCH NY? VAD ÄR NYTT I DEN NYA BIBLIOTEKSLAGEN?

Förslaget till ny bibliotekslag har låtit vänta på sig men kom äntligen på försommaren. Nyheterna är inte många, man kan väl säga att "det bidde en tumme". BiS har självfallet ändå lämnat ett remissvar, byggt på Ingrid Atlestams bloggande i frågan. Hela svaret är för långt att publicera i bis men kan läsas på föreningens hemsida. Här följer en sammanfattning.

Illustration: Martin Persson, CCO

Ambitionen har varit att göra lagen modernare, enklare, tydligare och teknikneutral, men utan ökade kostnader. Nyheterna är alltså mycket få, och frågan är om lagen ens har blivit så mycket enklare och tydligare. Tvärtom visar Ingrid Atlestams genomgång att lagförslaget innehåller en rad oklarheter. BiS anser att det inte heller har den kraft och tyngd som en bibliotekslag bör ha för att få några positiva effekter. Enligt BiS bör lagen inledas med en portalparagraf om yttrande- och åsiktsfrihet, utformad som ett public service-uppdrag, och om bibliotekets samhällliga uppdrag, förslagsvis enligt UNESCO:s folkbiblioteksmanifests inledning (en text att alltid ha i minnet!):

Frihet, välfärd, samhällelig och personlig utveckling är grundläggande mänskliga värden. De kan bara förverkligas genom välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet. Medborgarnas egna deltagande i utvecklingen av demokratin är beroende av fullgod utbildning samt fri och oberoende tillgång till kunskap, tankar, kultur och information.

Folkbiblioteket som lokalt kulturcentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället.

(Inledningen till UNESCO:s Folkbiblioteksmanifest, senaste versionen 1994.)

Det är ju detta man måste utgå ifrån när man lagstodgar om exempelvis tillgång till bibliotek för alla och gratisprincipen. Inledningsvis räknar man också upp de olika slagen av bibliotek. Enligt BiS bör bibliotekens nätverk lyftas fram och stärkas, och de olika bibliotekstypernas, inklusive nationalbibliotekets och specialbibliotekens, uppgifter och ansvar preciseras. På så sätt skapas högsta möjliga tillgänglighet och effektivitet i service, kostnader och tillgång på medier i dess bredaste betydelse.

En annan fråga som tas upp i BiS remissvar är att "folkbibliotek" har ändrats till "biblioteksservice" i ändamålsparagrafen. Det försvagar folkbiblioteksidén och man kan misstänka att valet av ord har till syfte att öppna för "service" i vilka former som helst och med vilken standard som helst. BiS anser att standardkrav bör fastställas, utvärderingsmetoder utvecklas och påföljder fastställas för huvudmän som inte följer lagen.

Ordet folkbibliotek återkommer dock i femte paragrafen ("Varje kommun ska ha folkbibliotek."), vilket är bra men blir ganska förvirrande! Ny är betoningen på "läsning" och "litteratur", odefinierat och ospecificerat. Om lagens mening är "litteratur" i en mera inskränkt betydelse förminskar det bibliotekens uppdrag och försvagar även det deras legitimitet.

Nya begrepp i lagförslaget är *allsidighet* och *kvalitet* i medieurvalet, vilket BiS anser är positivt, liksom att biblioteken ska göra ett aktivt urval av medier, baserat på kvalitet.

Andra viktiga punkter i BiS remissvar:

- *KB måste få i uppdrag att utarbeta en nationell biblioteksstrategi.*
- *Bibliotekens breda uppgifter gentemot människor som talar andra språk än svenska måste lyftas fram och Internationella Biblioteket måste få utökad uppdrag och större resurser att klara medieförsörjningen på andra språk.*
- *BiS anser att statliga medel ska anslås för en kraftfull satsning på upprustning av skolbibliotekens bestånd av medier på andra språk.*
- *Avgiftsfriheten ska gälla alla medier oavsett form.*
- *Biblioteken ska inte heller få ta ut reservationsavgifter eller övertidsavgifter.*
- *BiS föreslår att förutsättningarna för och konsekvenserna av en delvis statlig finansiering av folkbiblioteken utreds.*
- *BiS kräver att förslaget får en genomgripande omarbetning.*

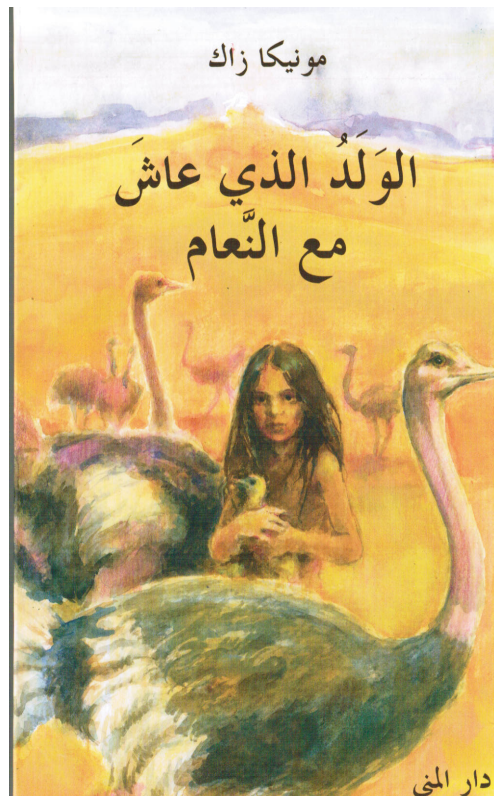
Lena Lundgren

Hela remissvaret:

foreningenbis.com/tag/bibliotekslag2012

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i www.globalkarkivet.se.

bis 3/2012

INSAMLINGEN FORTSÄTTER!

Hjälp BiS att ge de västahariska barnen både läsoplevelse och lästräning.

BiS samlar in pengar till böcker på arabiska till skolbiblioteken i de västahariska flyktinglägren. Alla insamlade pengar går direkt till projektet.

Monica Zak får ingen ersättning för sin medverkan och betalar sina resor själv. Transporterna till Algeriet av de böcker som har tryckts i Sverige har Emmaus/Praktisk solidaritet ställt upp med utan kostnad och de lokala transporterna står utbildningsministeriet för. De administrativa utgifterna bekostar BiS.

VILL DU BIDRA MED EN ELLER FLERA BÖCKER?

Genomsnittspriset per bok är 70 kr.

Sätt in summan för det antal böcker du vill bidra med på BiS pg 33 53 16-6 och märk inbetalningen Västahara.

Läs mer på: foreningenbis.com/vastahara